



Lausunto

23.12.2025

VN/16276/2024

VN/16276/2024-PLM-67

Sisäministeriö

VN/16276/2024-SAAP-9

Puolustusministeriön lausunto hankkeesta ampumaratojen toiminnan turvaamiseksi ja uusien ampumaratojen perustamisen edistämiseksi

Sisäministeriö on pyytänyt puolustusministeriöltä lausuntoa hallituksen esityksestä ampumaratalain ja ympäristönsuojelulain muuttamisesta sekä valtioneuvoston asetuksesta valtioneuvoston ohjesäännön 15 ja 24 §:n muuttamisesta.

Ehdotetulla muutoksella olisi tarkoitus yksinkertaistaa lupamenettelyä ja osaltaan edistää tuhannen ampumaradan tavoitteen toteutumista. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ampumaratalakia ja ympäristönsuojelulakia. Ampumaratojen käytöstä aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemistä, pohjaveden pilaantumisen estämistä sekä ampumaradasta omaisuudelle ja terveydelle aiheutuvan haitan ehkäisemistä koskevat säännökset ehdotetaan sisällytettäväksi pääosin ampumaratalakiin. Ampumaratalaki olisi ampumaratojen osalta sekä turvallisuutta että ympäristönsuojelua koskeva laki. Ehdotuksella siirrettäisiin ampumaratoja koskevat ympäristönsuojelulain lupa- ja valvontaviranomaistehtävät sekä lain nojalla tehtävien ilmoitusten käsittely nykyisiltä lupaviranomaisilta eli pääosin kunnilta ampumarataluvat ja ampumaratalain nojalla tehtävät ilmoitukset käsittelevälle viranomaiselle. Se toimisi myös valvontaviranomaisena.

Hankkeen tausta ja valmistelu

Sisäministeriö asetti 29.5.2024 hankkeen ampumaratojen toiminnan turvaamiseksi ja uusien ampumaratojen perustamisen edistämiseksi. Tehtävänä oli arvioida hallitusohjelmakirjausten mukaisesti tarpeet Suomen ampumaratojen toiminnan turvaamiseksi ja uusien ampumaratojen perustamisen edistämiseksi ja toteuttaa siihen liittyvät lainsäädäntömuutokset. Hankkeen työtä asetettiin tukemaan työryhmä, jossa puheenjohtaja oli sisäministeriöstä ja jäsenet ympäristöministeriöstä, maa- ja metsätalousministeriöstä ja puolustusministeriöstä. Asettamispäätöksen mukaisesti hankkeelle asetettiin lisäksi ohjausryhmä, johon nimettiin jäsenet ympäristöministeriöstä, maa- ja metsätalousministeriöstä ja puolustusministeriöstä.

Hallituksen esityksen lopullista sisältöä ei käsitelty eikä hyväksytetty työryhmässä.

Puolustusministeriö on kuullut lausuntopyyntöä käsittelevän yhteydessä Pääesikuntaa. Puolustusministeriö toteaa lausunnossaan seuraavaa:

Yleistä

Puolustusministeriö pitää tärkeänä ampumaratoja koskevan hallitusohjelmakirjauksen tavoitteen edistämistä. Tavoitteen edistäminen edellyttää nykyisen ampumaratoja koskevan ympäristölainsäädännön ja nykyisen lupaviranomaisjärjestelmän arviointia. Lisäksi ampumaratoja koskevien ohjeistusten ajantasaistaminen katsotaan tärkeäksi. Puolustushallinto on selvittänyt osaltaan hallinnonalan keinoja hallitusohjelmakirjauksen tavoitteen tukemiseksi.

Nykytilanne

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 31
00131 Helsinki

Eteläinen Makasiinikatu 8 0295 16001
Helsinki +358 295 16001

kirjaamo.plm@gov.fi
www.defmin.fi

Voimassa olevan lainsäädännön mukaan Puolustusvoimien ampumaratojen ympäristönsuojelulain (527/2014, jäljempänä YSL) mukaisena lupaviranomaisena ovat aluehallintovirastot (AVI) ja valvontaviranomaisena elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset (ELY-keskukset). Aluehallintouudistuksen myötä 1.1.2026 kyseiset viranomaiset yhdistyvät valtakunnalliseksi Lupa- ja valvontavirastoksi (LVV), joka toimii YSL:n mukaisena lupa- ja valvontaviranomaisena. Ampumaratalakia ei sovelleta Puolustusvoimien ampumaratoihin vaan Puolustusvoimat vastaa itse ampumaratojen turvallisuudesta.

Puolustusministeriön kanta

Puolustusministeriön näkemyksen mukaan ehdotus ei sujuvoita Puolustusvoimien ampumaratojen ympäristölupaprosesseja, vaan päinvastoin esitetyt säädös- ja viranomaismuutokset hankaloittavat niitä merkittävästi. Viranomaisen ja sovellettavien säädösten muuttuminen lisäisi prosessien hallinnollista työmäärää. Lisäksi muutos on omiaan heikentämään toimivien käytänteiden yhdenmukaisuutta ja jatkuvuutta. Ehdotetun muutoksen myötä Puolustusvoimien harjoitustoimintaa ohjattaisiin paitsi useamman viranomaisen valvomana, myös useammassa lupakategoriassa, kun ympäristöluvan lisäksi edellytetään ampumaratalupia. Puolustusvoimien raskasaseamuntoihin ja räjäytystoimintaan edellytetään jatkossakin ympäristölupia, joiden valvonta säilyy Lupa- ja valvontaviranomaisella. Ampumaratatoiminnan eriyttäminen on siten lupakokonaisuuksienkin näkökulmasta erittäin epätarkoituksenmukaista.

Puolustusministeriö katsoo, että Puolustusvoimien osalta ampumaratojen ympäristönsuojeluasioiden luvitus tulisi pitää entisellään. Ampumaratojen ympäristönsuojelua koskevat säännökset tulisi Puolustusvoimien ampumaratojen osalta pysyä YSL:ssa ja ampumaratojen lupa- ja valvontaviranomaisen tehtävät nykyisellään tulevalla Lupa- ja valvontavirastolla. Saman tulisi koskea myös Rajavartiolaitosta yhteneväisten lupasäännösten varmistamiseksi.

Yksityiskohtaisten perusteluiden ja muutosehdotusten osalta puolustusministeriö viittaa liitteenä olevaan Pääesikunnan lausuntoon.

Puolustusministeriö on myös tunnistanut esitystä koskevia melua, ympäristövahinkoja, BAT -vaatimuksia ja YSL:n Puolustusvoimia koskeviin säännöksiin liittyviä sekä Poliisihallituksen osaamista ja resursseja koskevia puutteita ja riskejä. Näiden yksityiskohtaisten kuvausten osalta puolustusministeriö viittaa liitteenä olevaan Pääesikunnan lausuntoon.

Vapaaehtoisen maanpuolustuksen käyttämien siviiliampumaratojen osalta esitys mahdollisesti keventäisi toimijoiden hallinnollisia tehtäviä ja yhdenmukaistaisi lupaehtoja. Ympäristölupavaatimukset eivät kuitenkaan puolustusministeriön arvion mukaan lähtökohtaisesti helpottuisi.

Ehdotus jatkotoimenpiteistä

Puolustusministeriö esittää, että hallitusohjelman ampumaratoja koskevan kirjauksen edistämisen jatkotyö tulisi toteuttaa poikkihallinnollisena yhteistyönä, jonka yhteydessä tulisi selvittää mahdollisuudet keskittää kaikkien ampumaratojen ympäristöluvitus ja valvonta Lupa- ja valvontavirastolle (lisäresurssit turvaten) ja pyrkiä kehittämään sekä sujuvoittamaan ampumaratojen ympäristölupamenettelyjä ympäristönsuojelulain tarkennuksin sekä ampumaratoja koskevan BAT-vaatimusten päivityksellä. Puolustusministeriö katsoo, että näiden avulla olisi mahdollista saavuttaa esitykselle asetettuja tavoitteita ja tukea hallitusohjelman kirjauksen toteutumista. Ampumaratalain mukaiseen ampumaratalupaprosessiin ei puolustusministeriön mukaan ole tarvetta tehdä muutoksia. Jatkotyö olisi myös linjassa Valtioneuvoston selvitys eduskunnalle Suomen ampumaratojen tilanteesta -asiakirjan (21.12.2022) havaintojen kanssa.

Osastopäällikön sijainen

Sara Kajander

Erityisasiantuntija

Sami Heikkilä

Jakelu SM Sisäministeriö

Tiedoksi Pääesikunta

VN/16276/2024-PLM-67

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: